



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani E Societate Iesv Medicvs Religiosvs De Animorvm Morbis Et Cvrationibvs

Scribanius, Carolus

Antverpiæ, 1618

XVII. Executionis defectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46194)

Iuuabit etiam plurimum, si vltro neam sibi certamque in omni deteriore exemplo poenam irrogauerit, vt hac quasi monitrice ad faniora melioraque flectatur.

CAPVT XVII.

Executionis defectus.

FRustra namque ordinationes, regulae, constitutiones, instructionesque conduntur, nisi frequens Superiorum accedat inculcatio, ac strenua ordinarum rerum executio. Neque quisquam prauas consuetudines, & quae altè radices egerunt, leui & intermittente manu excaudicabit. assidua cura, non cessantibus laboribus eruuntur nocitura; & facile itur ad ingenium, nisi vigilans accedat sollicitudo, quae non patiatur vetera succrescere: cum ferè proni rapiamur ad ea quibus olim assueuimus. & procliuior semper lapsus ad deteriora, ad recta difficilior exscensus est.

Accedit inferiorum in his omnibus neglectus, cum videant Superiores in benè prudenterque conditarum rerum executionibus tepescere: nasciturque adeò in illis fastidium quoddam optimarum licet

&

& vtilissimarum ordinationum, cum sentiunt Superiores tam ignaua manu in illas incumbere, satisque habere, semel denuntiasse: nam & illi satis tunc habent, semel audisse. Nec sanè maior à subditis in peragendo, quàm à Superioribus in exequendo diligentia meritò exigi posse videtur.

Quæ res vbi accidunt, vniuersam benè constitutæ Religionis disciplinam paulatim marcescere necessum est: succeditque hoc Superiorum neglectu, densa tandem optimarum rerum obliuio, peregrinarumque rerum in patrio, tanquam in peregrino solo studium; vt nusquam iam minùs, quàm in re nostra domi simus, alteriusque potiùs, quàm nostræ Religionis ciues videri possimus.

Nascitur verò hæc in Superiore incuria, vel ex innata quadam naturæ ignauia, vel è pusilli pectoris angustiis; cum aut difficultatibus occumbūt, aut plus æquo subditos reuerentur, aut executionem desperant, siue rei magnitudine victi, siue suorum virtuti, siue viribus suis diffidentes. Nam & molestias, quæ se offerunt, diffugiunt, labores sudoresque auersantur, commodorū suorum studiosi, & difficultatibus succumbentes, nunquam ad ardua protendunt manum, & dum placere student

dent omnibus, nulli fastidium aut molestiam creare volunt.

Quòd si suorum obstricti beneficiis Superiores sunt, duram seruiunt seruitutem, & animus ad imperata exequenda deest; quibus si quid commiserint, quod euulgari metuant aut erubescant; tanquam inter vincula & compedes constituti iacent, facti mancipium suorum.

Iam si non modò Superior ad hæc non adijciat mentē, sed tædio victus, vel, quod deterius, alienior ipse ab imperatis flaccescat, nihil est quod in aliis speret. ipse si præcedat, & prior calcet viam; non deerunt qui sequentur, vel solo rubore impellente. Nec quidquã tam potens, quod non Superiore ductore vltro lubentes exequantur inferiores, & inclament, Etiam illo duce, medijs inter arenas, fluctus, scopulos, serpentes, ferrum & ignem benè nobis est, & habemus benè; vt qui eandem cum Superiore non inuiti fortunam subeant, gaudentes illi inter aduersa paritari. Breuis proinde ad felicissimam executionem quantumuis maximarũ rerum semita est, Superiorem præire, & exemplo suo executionem vtgere, nec antè ad monita descendere, quàm opere, quod imperat, expleuerit.

Reme-

Remedia.

Asfidua Superiorum in subordinatos sibi Officiales vigilãtia, monita, peractarum rerum inuestigatio, seriatimque in res omnes excubatio: vt nimirum domum ipsam non infrequenter obeat Superior, singulorum munia lustret, curiosiusque nonnunquam perscrutetur quid in vnoquoque genere à singulis peragatur; qua fide, industria, religione, studio, exemplo, diligentia.

Frequentes cum primis domus suæ Patribus de ordinationũ executione consultationes, conferentiarumque spiritalium sedula institutio: in qua per occasionem sapius in exequendarum rerum monita excurrat, neglectæ rei causas disquirat, aperiat, remedia præscribat.

In Officialibus omnibus diligens impositorum munium administratio, maximeque illius qui Superioris loco domui præest, illiusque vicariam administrationem sortitus est: quem in omni hoc genere quàm instructissimum necesse est esse.

Consequetur hoc, si frequenti lectione ac praxi ordinationes omnes familiares sibi reddat: neque impunitos transgressores

H res

res permittat, nunc monendo, nunc laude etiam præmioque diligentibus proposito, pœnis etiam; maxime cum malum grauius est, quàm vt mollioribus flecti possit: tunc enim ad duriora descendat; ita tamen vt aspera succedant dulcibus, minasque ac pœnam amoris præcedant linimenta, & quidquid ab huius locupletis officina depromi potest, ægrienti porrigatur: quæ si respuat malum, ad acriora veniendum erit. nec finis medicamenti statuendus, donec depulso malo victrix stet diligentia.

Multum, vt in aliis omnibus, in hac re valebit seniorum exemplum, maxime eorum qui varia in Religione munia obierunt. Sequentur enim iuniores, vel solâ verecundiâ, ac tanquam filij patres imitabuntur. Ad laborandum proinde omniconatu Superiori est, vt seniores ad exempla iunioribus statuenda prouocet.

Conandum deinde ne nimis multis subditi obruantur, ac tanquam molibus insepeliantur potius quàm iuuentur. facilis enim aut desperatio, aut fastidium, aut neglectus è multitudine est. frequensque præscriptarum rerum mutatio, magno executioni impedimento esse solet. indignationem enim illa nauseamque prouocat,

ve-

venerationemq; minuit, cum inconstan-
tia opinionem ingerat.

CAPVT XVIII.

Disciplina neglectus.

EST verò *disciplina custos spei, retinaculum* Cyprian
fidei, dux itineris salutaris, fomes ac nu- lib. de
trimentum bonæ indolis, magistra virtutis. & discip.
Hugone Victorino teste, *desideriorum car-* & hab.
cer, frenum lasciuie, iugum elationis, vincu- virg.
lum iracundie; quæ domat intemperantiam, Lib. 2.
leuitatem ligat, & omnes inordinatos motus Instit.
mentis atque illicitos appetitus suffocat. Nou. c.
cuius 10.
negligentia à Superiorum indulgentia, &
innato quodam animi tepore, à noxia ele-
mentia, à placendi omnibus studio; à lan-
guore quodam animi, & à Religionis a-
more degenerare; à politico denique spiri-
tu, exiguaque aut nulla salutis suæ & suo-
rum cura nascitur; aut sanè à nimis Supe-
rioris in externa diffusionibus. quo fit
vt cum totum illum secularia occupaue-
rint, ac vltronea quadam addictione vni-
uersum obsederint, domesticæ suorum di-
sciplinæ intendere non possit; plurimaque
elabantur, fugiantque memoriam illius
tanta externorum negotiorum mole cir-

H 2 cum-